

VOLVIURE EN
#CATALUNYALLIBERTATL'OPINIÓ
DELS EXPERTS

Xavier Cuadras i Modest Guinjoan

Xavier Cuadras és professor del Departament d'Economia i Empresa de la UPF i director de l'Escola Superior de Comerç Internacional. És llicenciat en ciències econòmiques i empresarials per la UB i doctor en economia per la Universitat de York. Modest Guinjoan és doctor en economia per la UAB. Soci director de l'empresa de consultoria Barcelona Economia. Excap del gabinet tècnic del Departament d'Indústria de la Generalitat.

Contenidors al port de Barcelona, una de les rutes d'exportació per a les empreses catalanes ■ ACN

Què han fet les empreses per adaptar-se als canvis

Què poden fer les empreses per preparar-se davant de canvis en l'ordre polític i constitucional com els que s'estan discutint actualment a Catalunya? De manera directa, segurament que molt poca cosa. Tot i que les empreses necessiten avançar-se i adaptar-se a totes les contingències que afectin el desenvolupament dels seus negocis, això esdevé pràcticament impossible en un camp, el de la política, que resta fora de l'àmbit de control directe de la major part dels empresaris.

No obstant això, les empreses amb vocació de permanència es veuen sempre obligades a mantenir i millorar la seva competitivitat, en un entorn global que canvia tota hora i demana adaptacions constants a les innovacions tecnològiques, els canvis en les preferències dels consumidors i les modificacions institucionals del medi en el

qual operen. La crisi econòmica que, amb més o menys cruïra, va afectar les economies de tots els països del nostre entorn a partir de l'any 2008 va afectar de manera molt negativa la situació econòmica, empresarial i social del nostre país, però ha tingut, com a efecte col·lateral positiu, un reforçament notable de la competitivitat de la part del teixit empresarial que ha aconseguit sobreviure. En aquest article analitzem com les empreses catalanes, especialment les pimes, han adaptat les seves estratègies d'internacionalització i finançament i, d'aquesta manera, han augmentat la seva capacitat competitiva.

L'evolució de l'activitat exportadora de les empreses catalanes és un dels aspectes més positius del panorama recent de la nostra economia. El 2016 el valor corrent de les exportacions (vendes a l'exte-

rior, sense comptar el mercat espanyol) era un 29% superior al del 2008, any en què s'havia assolit el màxim abans de la crisi. La internacionalització empresarial s'ha aconseguit a través de dos canals: 1) un augment notable del nombre d'empreses exportadores, i 2) un increment de les exportacions mitjanes per empresa. Actualment a Catalunya hi ha quasi 7.500 empreses que exporten, de manera regular, per valor de més de 50.000 euros, un 16% més de les que hi havia el 2011. Les estratègies d'internacionalització de les empreses catalanes han permès una saludable diversificació dels mercats de destinació de les exportacions, de manera que sobretot el mercat espanyol, però també el corresponent als països de la UE, han perdut pes de manera progressiva en favor d'altres destins tradicionalment d'accés més

complicat.

Pel que fa a la salut econòmica-financera de les empreses catalanes, no hi ha cap dubte que al llarg dels darrers anys aquesta ha millorat. La crisi de vendes va esperar mesures d'ajustament i la crisi financera les va accelerar, de manera que avui el sistema empresarial català mostra en els seus balanços musculatura molt més sana i robusta que la d'abans de l'any 2008. N'és una mostra la manera com han evolucionat les magnituds i les ràtios de balanç de les pi-

L'evolució de l'activitat exportadora de les empreses és un dels aspectes més positius del panorama recent de la nostra economia

mes que recull el darrer *Anuari de la pime catalana*, que constitueix una fotografia prou acurada de l'estructura de balanç d'aquest tipus d'empreses per al període 2000-2015 i que està basada en informació que procedeix de l'anàlisi dels estats comptables de quasi 75.000 pimes.

De l'actiu d'aquestes empreses

cal destacar-ne una clara tendència a la reducció de pes de dos blocs de partides: Existències, a remolc de la guerra als estocs que s'ha declarat arreu, i Deutors, per la millora en els terminis de cobrament que s'ha produït, en bona part gràcies a la llei contra la morositat. En aquest punt val la pena ressaltar que en els 16 anys considerats, les pimes han rebaixat els seus terminis de cobrament de 95 dies a 80 el 2015.

Del passiu, el que més en destaca és el reforçament sostingut dels recursos propis: el 2007 representaven el 38,1% del passiu i el 2015 aquest pes havia crescut fins al 49,4%, amb un perfil de tendència interanual inequívoc. En correspondència amb aquesta tendència, l'endeutament no ha parat de disminuir per a situar-se lleugerament per sobre del 50% del passiu. La darrera constatació de la millora de les estructures econòmico-financieres de les pimes la trobem en l'anàlisi de les ràtios financeres més habituals, com ara les de solvència, liquiditat i tresoreria, que presenten valors no només alts, sinó creixents des de l'inici de la crisi.

En definitiva, la crisi ha significat 1) que s'hagin produït moltes baixes empresarials, moltes empreses que han hagut de tancar; i 2) que les que han quedat han hagut de fer grans esforços d'adaptació, de manera que avui dia tenen unes estructures de finançament molt més sanejades i preparades per al futur.

El moment polític que viu el país ve acompanyat d'una conjuntura empresarial relativament favorable. La crisi econòmica va fer estralls en el teixit productiu català, però, al mateix temps, va constituir un incentiu poderós per a moltes empreses que, malgrat totes les dificultats, van haver de refer-se per no perdre competitivitat i sobreviure. Davant d'això, els que votarem en el proper referèndum no podem deixar de preguntar-nos si aquest procés d'adaptació no hauria estat molt més fàcil amb una política econòmica pròpia i més alineada amb els interessos de les empreses catalanes.

Què preguntaries als experts?

Si tens alguna pregunta per plantejar als experts en economia, els la pots fer arribar a través de www.elpuntavui.cat. A l'edició digital d'El Punt Avui trobaràs un formulari per adreçar-los les preguntes, i també les respostes.

I DEMÀ Jordi Angusto i David Ros

El repartiment d'actius i passius

